

Framtidsutsikter for kraftbransjen.

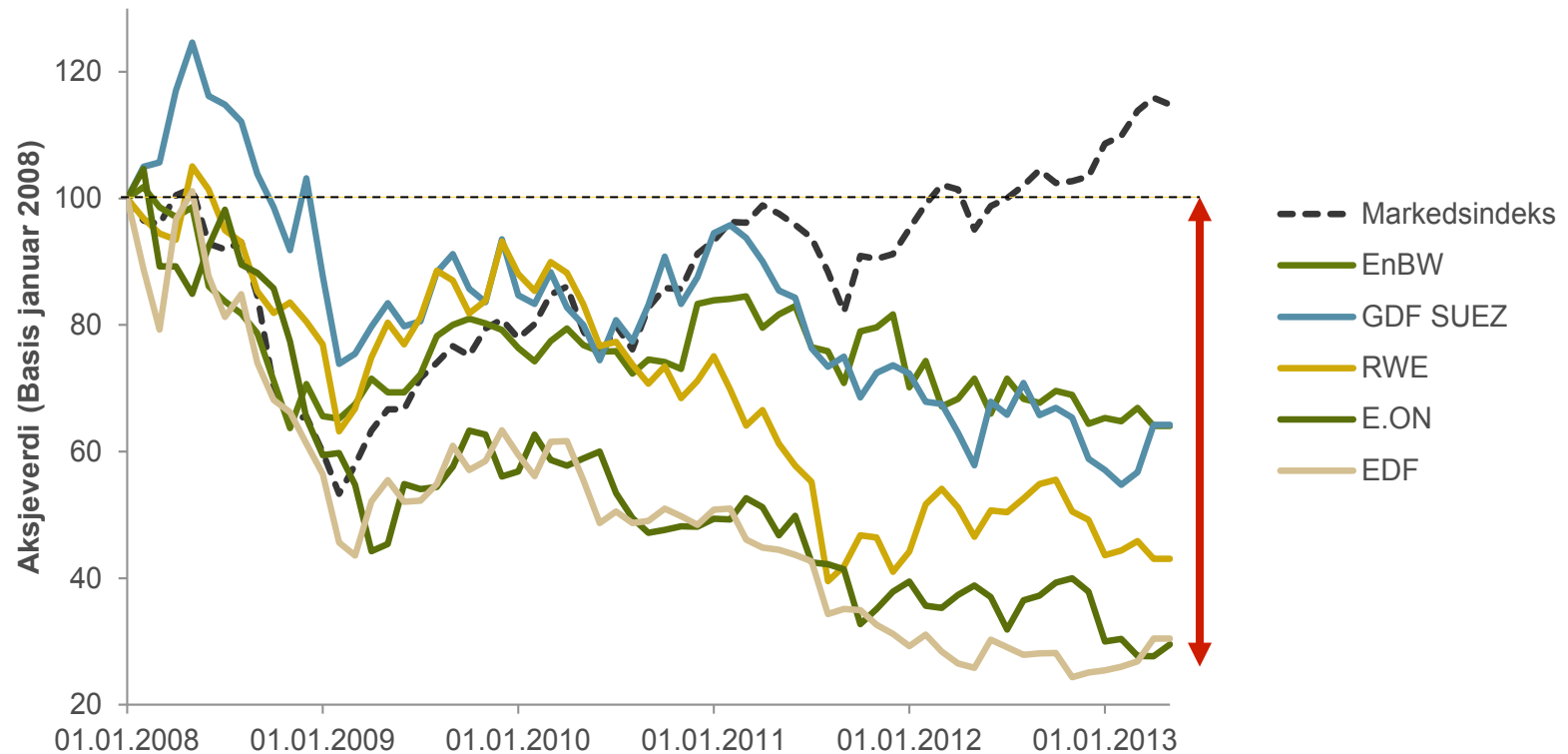
Et økonomisk perspektiv

Berit Tennbakk, Partner

KRAFTIGE VERDIFALL PÅ KONTINENTET – HVA SKJER HER PÅ BERGET?

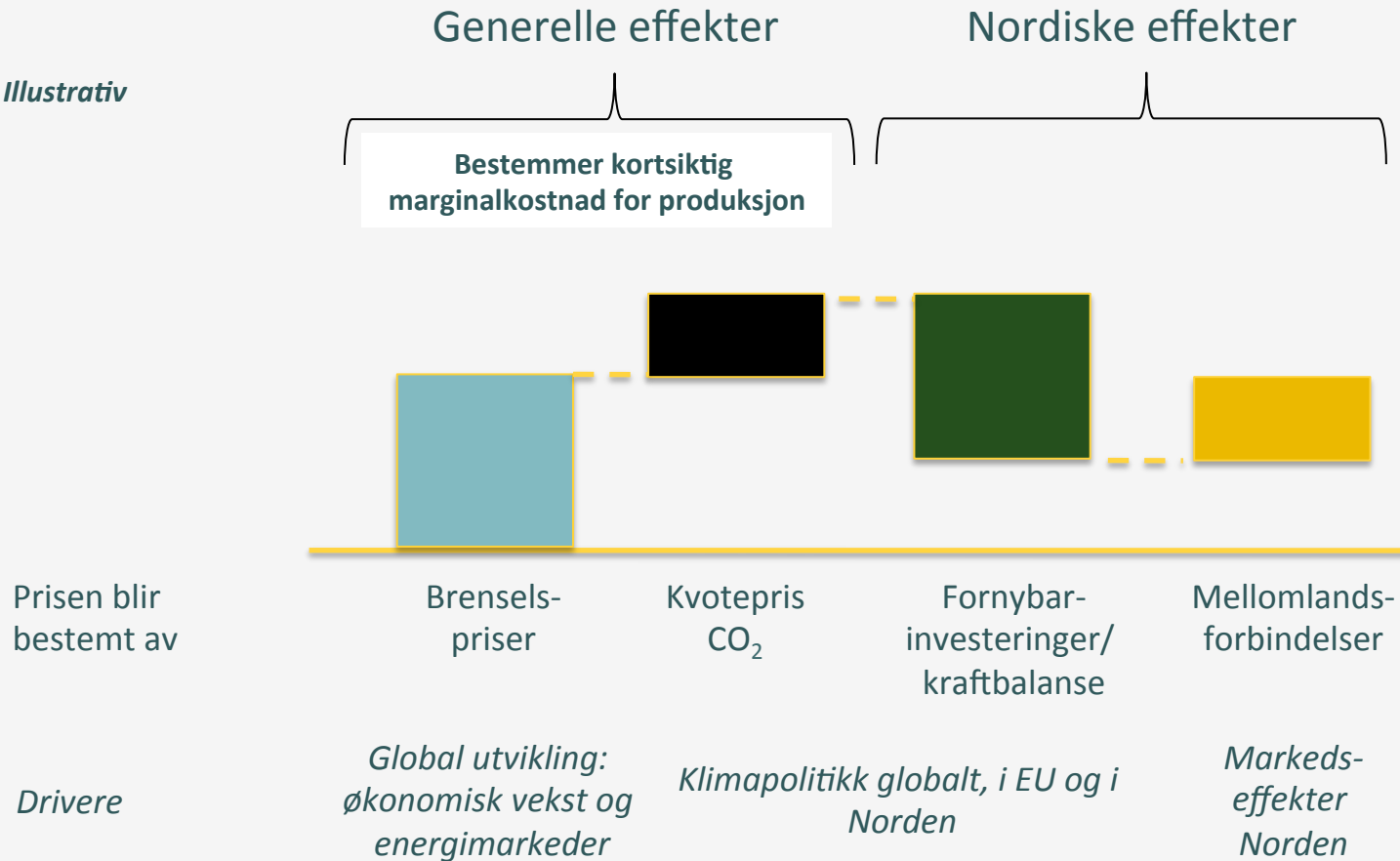
Børsverdien av europeiske kraftselskaper sammenlignet med markedsindeks

Kilde: Bloomberg.com, markedsindeks = S&P 500

DE VIKTIGSTE FAKTORENE FOR KRAFTPRISEN I NORDEN

NB! Illustrativ

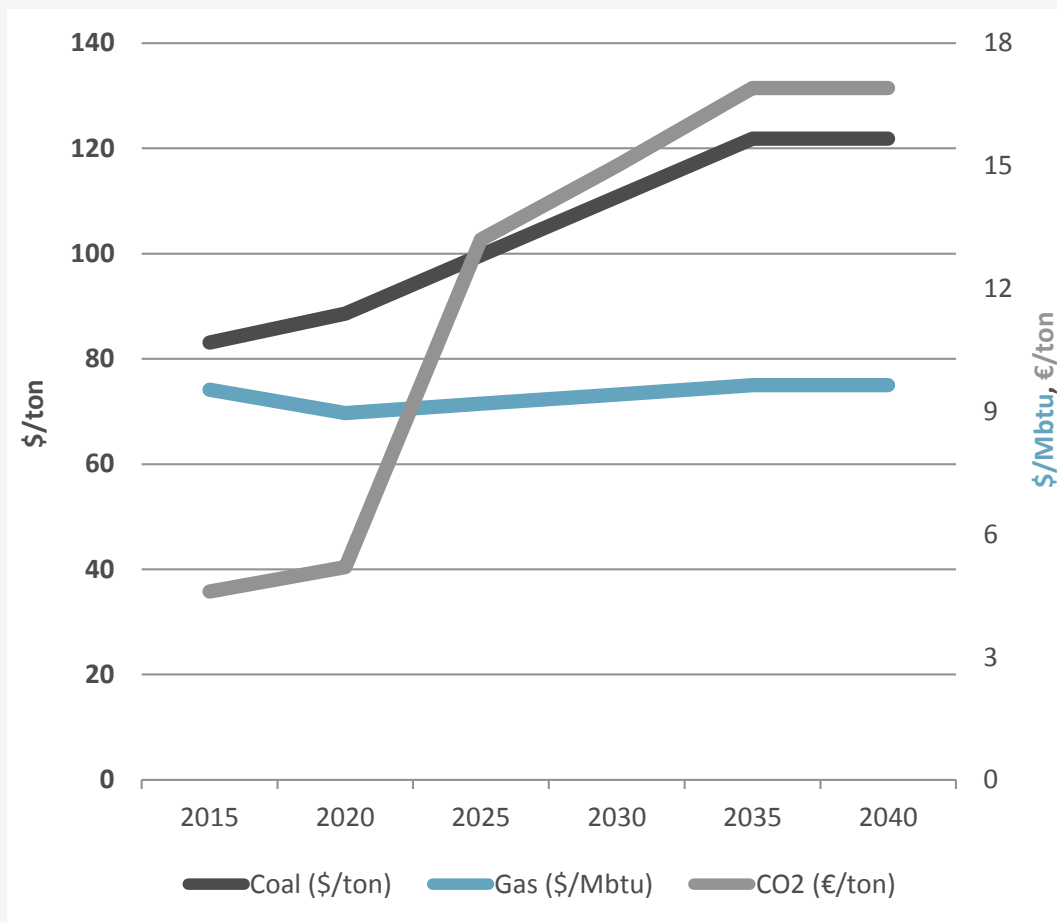

BRENSELS- OG CO2-PRISENE VENTES Å ØKE

CO2-prisen er historisk lav
Tilstramming av kvotetaket
nødvendig for å løfte prisen

Kullprisen ventes å stige
Men det avhenger av vekst i
Asia og global klimapolitikk

Gassprisen ligger flatt
Konvergens mellom USA-
Europa-Asia

Kilde: IEA, THEMA Consulting Group

NORDEN: MYE UTVEKSLING – VARIASJONER I TILSIG

KRAFTBALANSEN:

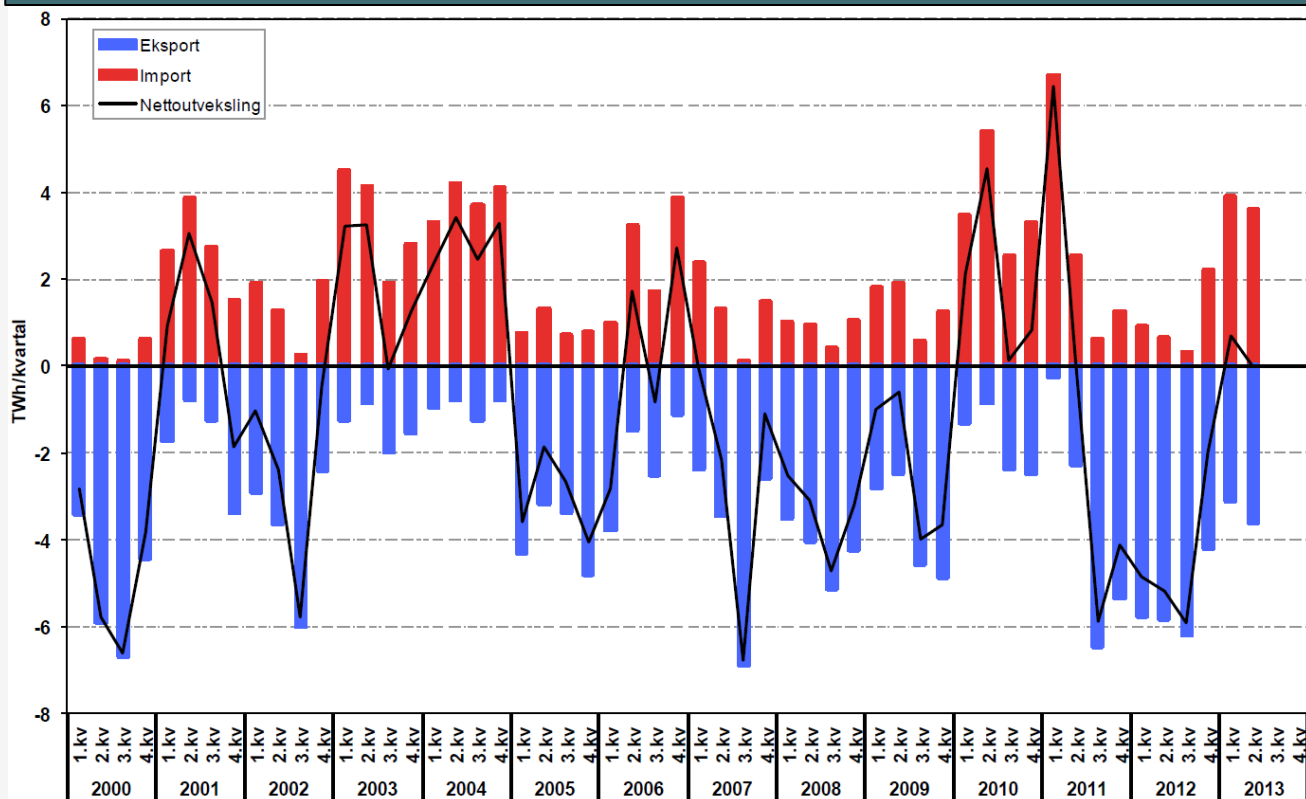
Variasjoner mellom sesonger og år avhengig av hydrologisk balanse

Utveksling stabiliserer prisene i Norden

Samlet kraftbalanse Norge, Sverige, Finland og Danmark

- Historisk: Import rundt 8 TWh/år
- Normalår ref. 2013: ca. 4 TWh eksport

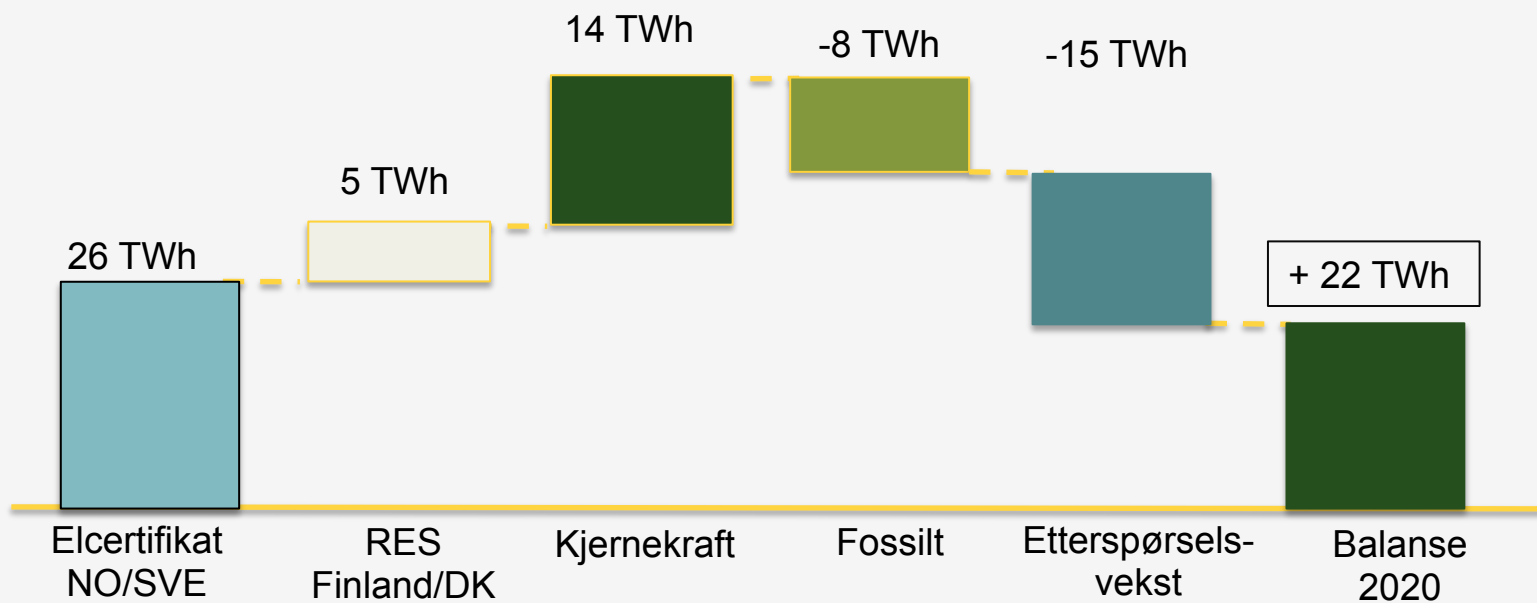
Kvartalsvis netto utveksling fra Norden, 2000-2013

Kilde: «Kvartalsrapport for kraftmarknaden», 2.kvartal 2013, NVE

MARKANT STERKERE KRAFTBALANSE I VENDE

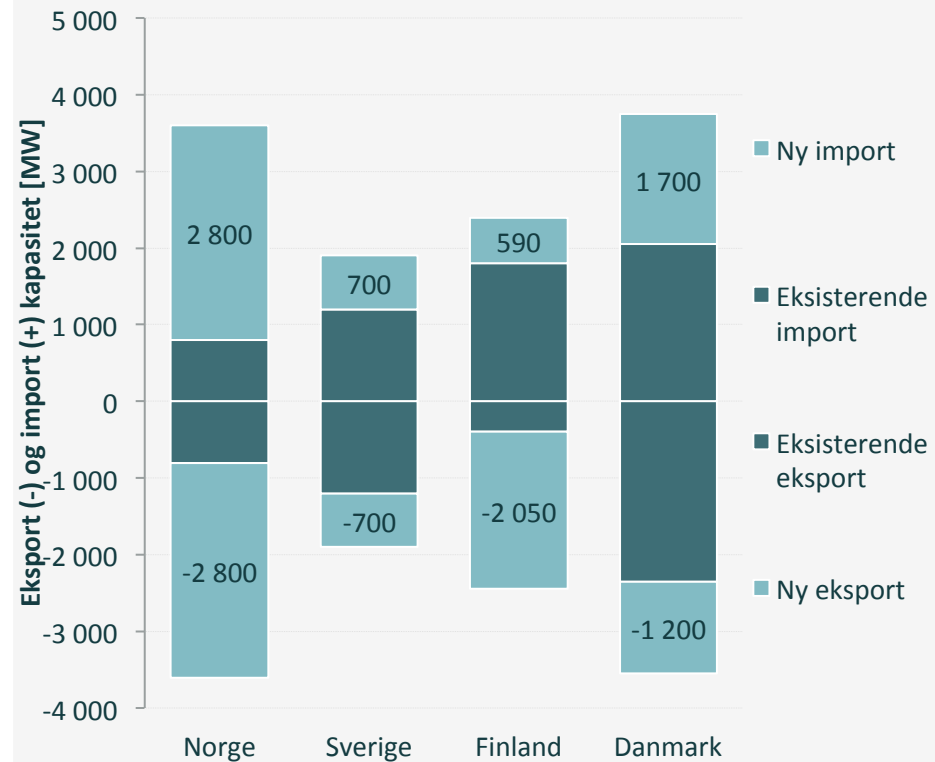
Norge, Sverige og Finland: Endringer i tilbud og etterspørsel 2014-2020

Kilde: THEMA Consulting Group

NYE UTENLANDSKABLER PÅVIRKER OGSÅ PRISENE

Vi får litt høyere priser i normalår: Høyere verdi av produksjonen når vi har kraftoverskudd
Vi får mindre prisvariasjon mellom tørre og våte år: Forsikring mot ekstremutfall

Kilde: NVE, Statnett, THEMA Consulting Group

PUBLISERES IKKE

FORNYBARE OG KAPASITETSMARKEDER I EU JOKER PÅ KORT SIKT

«Energiewende» i Tyskland

- Overgang til et fornybart kraftsystem
- Utfasing av kjernekraft

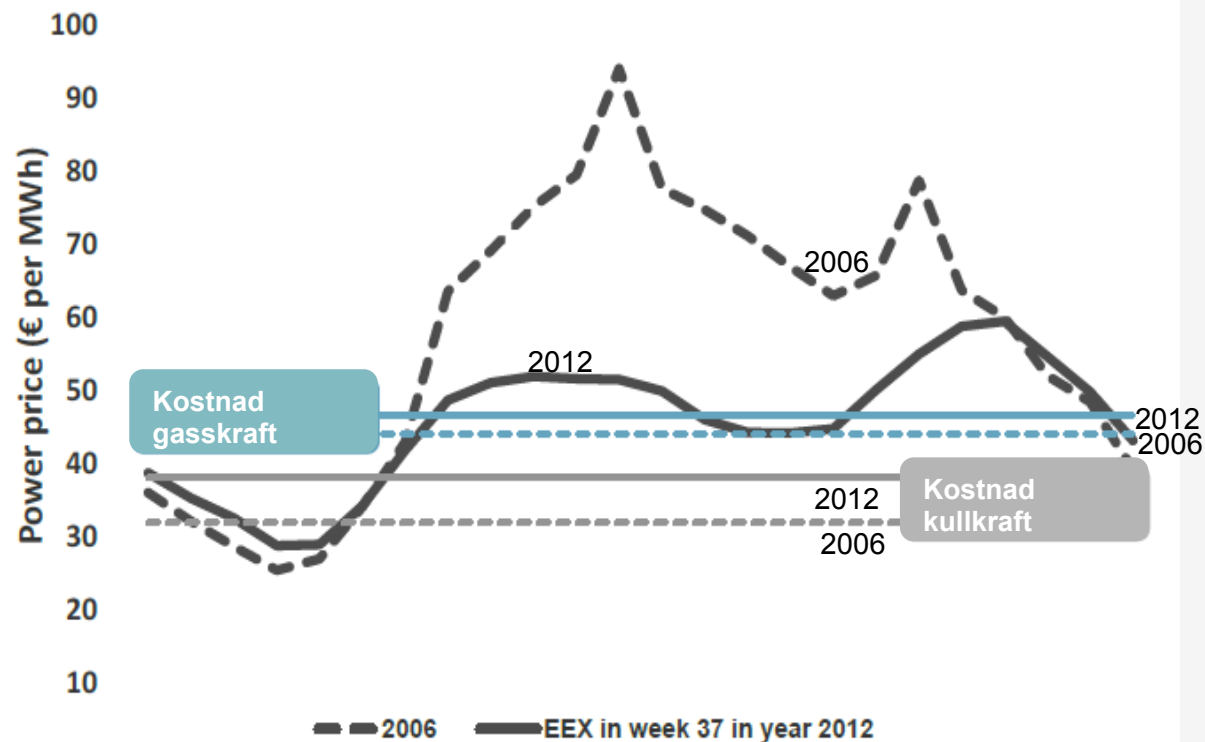
Har gitt dramatiske priseffekter:

- Endret prisstruktur
- Lavere priser og høyere kostnader for kull- og gasskraft

Konsekvenser for forsyningssikkerheten?

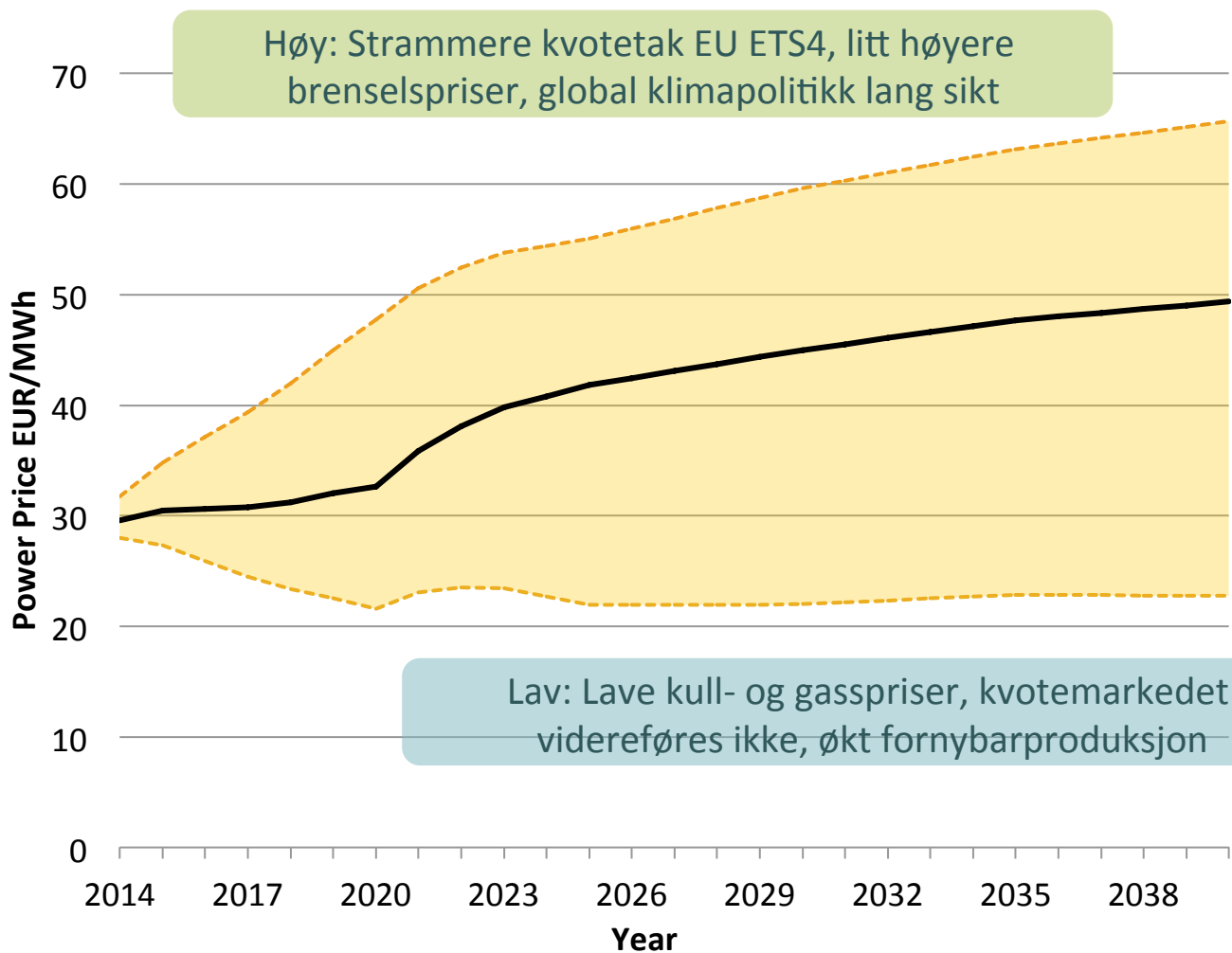
- Reduserte inntekter for termisk produksjon
- Manglende investeringer i ny konvensjonell kapasitet

Prisstruktur Tyskland 2006 og 2012

Kilde: EEX, THEMA Consulting Group

BETYDELIG USIKKERHET KNYTTET TIL FORHOLD UTE I VERDEN

THEMA
CONSULTING GROUP